

משרד העבודה הרווחה והשירותים החברתיים, פרסם מינוי עוזר בטיחות
באתר בנייה

בסוף שנת 2018, אושרה בכנסת ישראל הצעת [חוק ארגון הפיקוח על
העבודה\(תיקון מס' 11 - הוראת שעה\) התשע"ט-2018.](#)

חוק זה קובע כי באתרי בנייה אשר עומדים בתנאי הסף שקבע החוק, ימונה
בעל תפקיד אשר ייקרא 'עוזר בטיחות'.

במסגרת תפקיד זה יבצע עוזר הבטיחות ביקורת קבועה על מצב הבטיחות
באתר הבנייה, שתנוהל על פי רשימת [תיג שאושרה על ידי מפקח העבודה
הראשי.](#)

מינוי בעל תפקיד ייעודי לתחום הבטיחות באתר הבנייה, יאפשר בקרה נוספת
על תנאי הבטיחות הקיימים באתר הבנייה ויעזור למנוע את התרחשותן של
תאונות בתחום האתר.

תוקפו של חוק זה יהיה לחמש שנים החל ממאי 2019 (ניתן להאריך את תוקפו
בשנתיים נוספות באמצעות צו החתום על ידי שר העבודה והרווחה).

• שאלה: באילו אתרי בנייה נדרש למנות עוזר בטיחות?

תשובה: החוק קובע כי באתר שמבוצעות בו עבודות להקמת מבנה בגובה
7 מטרים לפחות, ששטחו מעל 1000 מ"ר לפחות, יש למנות עוזר
בטיחות. באתרי בנייה הנדסית אין חובה כזו, אלא אם כן מפקח עבודה
איזורי דרש זאת במפורש.

• שאלה: מהו תפקידו של עוזר הבטיחות?

תשובה: עוזר הבטיחות מסייע למנהל העבודה לממש את אחריותו
לשמירת הבטיחות בעת הקמת מבנים. מאחר ושמירת הבטיחות מקפלת
בתוכה סעיפי חקיקה רבים, קובע החוק רשימה סגורה של נושאים (כגון
ווידוא הדרכות עובדים, ווידוא שאין באתר מי שאינו בגיר וכיו"ב), בהם
יסייע עוזר הבטיחות למנהל העבודה.

רשימה זו מופיעה [כרשימת תיג מפורטת](#), אשר עוגנה ברשומות, ובהתאם
לה אשר עוגנה ברשומות, ובהתאם לה צריך עוזר הבטיחות לבצע את
עבודתו. פרטים על רשימת התיג ותכולתה ניתן למצוא באתר המינהל.

• שאלה: מהי הכשרתו של עוזר הבטיחות?

תשובה: עוזר הבטיחות צריך לעבור קורס בן 45 שעות במוסד הכשרה,
אשר אושר על ידי מפקח עבודה ראשי. [רשימת המוסדות המאושרים.](#)

- שאלה: האם עוזר בטיחות יכול להחליף את מנהל העבודה בהיעדרו?
תשובה: חד משמעית לא. כשירותו המקצועית של עוזר הבטיחות אינה מאפשרת לו למלא את תפקידו של מנהל העבודה ואין לראותו כתחליף, ולו קצר מועד, למנהל העבודה באתר.
- שאלה: האם עוזר הבטיחות יכול להיות עובד זר?
תשובה: החוק אינו אוסר הכשרתו ומינויו של מי שאינו ישראלי לתפקיד עוזר הבטיחות, יחד עם זאת, מאחר ותפקידו השוטף של העוזר הינו לקיים קשר ישיר עם העובדים ומנהל העבודה באתר, וכן להבין את רשימת התיוג ואת הניירות אשר מוצגים לו (פנקס הדרכה למשל), הרי שלשליטה בעברית ישנה חשיבות מכרעת לכשירותו המקצועית של עוזר הבטיחות ויכולתו למלא את תפקידו בהצלחה. על כן, מינהל הבטיחות אוסר על ביצוע הכשרות לעוזרי בטיחות באמצעות מתרגמים.
- שאלה: יש לי מנהל עבודה נוסף על הנדרש במשרה מלאה באתר. האם הוא יכול להיות גם עוזר בטיחות במקביל?
תשובה: החוק קבע תנאי סף שנוגעים לשנות הניסיון בעבודות בנייה וגילו של עוזר הבטיחות. מינהל הבטיחות לא אוסר מראש העסקת בעלי תפקידים שעומדים בדרישות הסף ועברו את ההכשרה, לשמש כעוזרי בטיחות. ככל שבביקור פיקוח של מפקחי המינהל יתגלה כי קיים קושי לבעל התפקיד למלא אותו, הרי שהקבלן המבצע יתבקש למנות עוזר בטיחות אחר במשרה מלאה, במקום זה הממונה.
- שאלה: אני מעסיק ממונה בטיחות במשרה מלאה באתר הבנייה, אשר מונה בידי מפקח עבודה איזורי. האם הוא יכול לשמש כעוזר בטיחות?
תשובה: ככל שמדובר בממונה בטיחות אשר מנוי על האתר ברישומי מינהל הבטיחות, הרי שאין אפשרות להעסיקו במקביל כעוזר בטיחות.
- שאלה: אני מחזיק ברשותי תעודה של מנהל עבודה/ממונה בטיחות. האם אני יכול להיות עוזר בטיחות מבלי לעבור קורס?
תשובה: לא. החוק קובע מעבר של קורס בין 45 שעות לכל הפחות ואינו מאפשר הכרה בהשכלה שוות ערך. על כן, כל מי שמעוניין לעבוד כעוזר בטיחות, חייב על פי חוק לעבור את קורס ההכשרה.
- שאלה: החוק נכנס לתוקף ב 29.5.19. האם כבר מהיום הראשון מינהל הבטיחות יאכוף אותו?
תשובה: כלי האכיפה העומדים לרשות המינהל הינם מגוונים ובתקופה הראשונית לכניסתו של החוק, יירשמו דוחות ביקור, בהם יצוין אי מינויו של עוזר בטיחות, כליקוי. בהמשך יוטלו גם צווי שיפור.

- שאלה: החוק מטיל חובה לרשום את עוזר הבטיחות בפנקס הכללי. באיזה חלק?
- **תשובה:** הרישום ייעשה בחלק ג' של הפנקס הכללי - "מינוי אנשים לתפקידים מיוחדים". על מנהל העבודה לרשום מי עוזר הבטיחות באתר הבנייה. מינוי עוזר הבטיחות לא בתוקף, כל עוד לא נרשם בפנקס.
- שאלה: האם צריך להודיע על מינוי עוזר הבטיחות ולמי? האם מספיק רק לרשום אותו בפנקס?
- **תשובה:** לא צריך להודיע למינהל הבטיחות על מינוי העוזר.
- שאלה: האם עוזר הבטיחות יכול לצאת מהאתר בשליחות מנהל העבודה או הקבלן?
- **תשובה:** החוק מטיל חובה על מבצע הבנייה לוודא כי עוזר הבטיחות יהיה באתר, כל עוד מתבצעת עבודת בנייה. על כן, כל עוד עבודה כזו מתקיימת, עוזר הבטיחות נדרש להיות באתר.